

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22023 - Reflexió i Innovació Educativa
Grup	Grup 11, 2S, Eivissa
Guia docent	H
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Nom	22023 - Reflexió i Innovació Educativa
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 11, 2S, Eivissa (Campus Extens Illes)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Carne Pinya Medina carne.pinya@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

L'assignatura s'ubica en el Mòdul 4, que porta per títol Estratègies d'intervenció educativa a l'etapa 0-6, el qual s'estructura en 5 assignatures íntimament relacionades:

- Estratègies d'intervenció educativa a la primera infància I (2n curs, 1er semestre).
- Estratègies d'intervenció educativa a la primera infància II (3er curs, 1er semestre).
- Observació i documentació (2n curs, 1er semestre).
- Reflexió i innovació educativa (3er curs, 2n semestre).
- Medis i recursos tecnològics en el procés d'ensenyament-aprenentatge en la primera infància (4rt. curs, 1er semestre).

Donat que l'assignatura s'imparteix al segon semestre del tercer curs, té un marcat caire de síntesi i d'integració dels coneixements construïts en les assignatures precedents, doncs persegueix dotar a l'alumnat d'habilitats i competències per analitzar, millorar i reflexionar sobre els processos d'ensenyament-aprenentatge de l'etapa 0-6. Per la seva ubicació, l'assignatura es troba íntimament relacionada amb el Pràcticum pel que fa a la planificació de projectes per a la millora i innovació docent, l'observació i l'avaluació, així com amb tots els processos que ajudin a establir un feed-back entre la teoria i la pràctica educativa.

Es tracta d'una assignatura que persegueix:

- Afavorir la reflexió i la integració dels diferents continguts estudiats fins el moment per resoldre les activitats i situacions que es plategin a les pràctiques.
- Afavorir la reflexió personal respecte a la pròpia constucció del coneixement i promoure processos de presa de decisions i creixement professional.
- Identificar i qüestionar els valors que s'amaguen darrera les pràctiques.
- Comparar bones pràctiques i projectes d'innovació, així com reflexionar sobre elles per tal de fer propostes de millora.
- Autoavaluar concepcions, pràctiques i actituds per reafirmar interessos i motivacions professionals, tot identificant les competències adquirides i les que necessiten d'una millora.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22023 - Reflexió i Innovació Educativa
Grup	Grup 11, 2S, Eivissa
Guia docent	H
Idioma	Català

En resum, l'assignatura és una bona oportunitat per equilibrar dos components complementaris: la investigació reflexiva i la pràctica professional responsable.

Requisits

Recomanables

És recomanable que l'alumnat cursi aquesta assignatura al mateix temps que està matriculat al Pràcticum I o II.

Competències

Específiques

- * Capacitat per analitzar el funcionament de les escoles d'educació infantil adquirint estratègies docents per optimitzar la seva gestió i organització.
- * Capacitat per observar, analitzar i documentar els processos educatius.
- * Capacitat per reflexionar i investigar sobre la pràctica educativa amb la finalitat de millorar la tasca docent i promoure projectes innovadors.

Genèriques

- * Capacitat per l'adquisició d'estratègies d'aprenentatge autònom i col·laboratiu.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Donat que és una matèria que persegueix primordialment provocar processos de reflexió sobre la pròpia pràctica, el llistat de continguts és merament orientatiu i pot sofrir ampliacions al llarg del curs.

Continguts temàtics

1. Característiques del canvi i dels processos de millora en educació.
2. La dimensió institucional de la innovació: l'escola que aprèn.
3. Resistències i obstacles
4. Estratègies d'innovació
5. Els projectes de millora
6. La reflexió sobre la pràctica i la millora professional

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22023 - Reflexió i Innovació Educativa
Grup	Grup 11, 2S, Eivissa
Guia docent	H
Idioma	Català

Metodologia docent

El plantejament metodològic de l'assignatura parteix de centrar l'activitat del procés en l'aprenentatge de l'alumnat. Per tal de permetre l'assoliment d'aquest principi, els estudiants hauran de ser actius i autònoms en tot el procés, essent la funció del docent ajudar-lo en la construcció del seu coneixement. En aquest sentit, el professorat, donarà suport a l'alumnat aportant la informació, els recursos necessaris i proposant les activitats (individuals i grupals, teòriques i pràctiques) per a què es doni l'aprenentatge.

L'assistència al 70% de les classes serà condició indispensable per a presentar-se a l'examen; les faltes d'assistència justificades s'inclouen en el 30% no obligatori previst a tal efecte

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques		Grup gran (G)	Comptant amb la participació de l'alumnat, es tractaran els coneixements fonamentals de l'assignatura. Per això, a partir d'articles, estudi de casos, exercicis pràctics i molt especialment l'experiència viscuda simultàniament al Pràcticum, es desenvoluparan sessions de debat, anàlisi i reflexió compartida. Durant l'assignatura es duran a terme una sèrie de conferències al voltant de processos de reflexió i millora a l'escola. L'assistència al 70% de les classes serà condició indispensable per a presentar-se a l'examen; les faltes d'assistència justificades s'inclouen en el 30% no obligatori previst a tal efecte.	26
Classes pràctiques	Classes pràctiques	Grup gran (G)	En aquestes sessions es durà a terme la reflexió i la posada en comú sobre els processos d'ensenyament-aprenentatge observats durant el procés de pràctiques. També es presentaran i es posaran en comú i s'avaluaran les activitats treballades en petit grup o individualment. L'assistència al 70% de les classes serà condició indispensable per a presentar-se a l'examen; les faltes d'assistència justificades s'inclouen en el 30% no obligatori previst a tal efecte.	28
Avaluació	Exàmen	Grup gran (G)	Es tracta de la prova final de l'assignatura que consistirà en un examen escrit individual, en funció del desenvolupament de l'assignatura.	6

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22023 - Reflexió i Innovació Educativa
Grup	Grup 11, 2S, Eivissa
Guia docent	H
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Anàlisi d'una bona pràctica	Lligat al procés de pràctiques o al centre de treball, l'alumnat haurà de dur a terme un anàlisi d'una bona pràctica aportant evidències sobre elles. El format i els criteris d'elaboració de les presentacions es concretarà a l'inici de les classes. Aquestes bones pràctiques seran presentades a classe.	20
Estudi i treball autònom en grup	Reflexió sobre el pla de millora/ Treball d'investigació	L'alumnat haurà de dur a terme un treball d'anàlisi i reflexió sobre el pla de millora elaborat com a part de la memòria de pràctiques. Aquest treball serà presentat a classe. El treball d'investigació es concretarà a principi de curs i només serà dut a terme per l'alumnat que tenguí les pràctiques convalidades i no estigui treballant a un centre educatiu i que no faci el projecte de millora.	35
Estudi i treball autònom individual o en grup	Diari individual / Treball investigació	També lligat al pràcticum o al centre de treball. El format del diari es facilitarà a principi de curs amb el professorat de l'assignatura. Els diaris seran exposats a classe. El treball d'investigació es concretarà a principi de curs i només serà dut a terme per l'alumnat que tenguí les pràctiques convalidades i no estigui treballant a un centre educatiu i que no faci el diari.	35

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A la taula següent es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia, els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.

Les qualificacions de cada una de les activitats d'avaluació a realitzar seran ponderades d'acord als percentatges establerts. Serà condició necessària per a superar l'assignatura aprovar l'examen amb una nota igual o superior a 5.

L'assistència al 70% de les classes serà condició indispensable per a presentar-se a l'examen; les faltes d'assistència justificades s'inclouen en el 30% no obligatori previst a tal efecte.

La participació a classe serà tenguuda en consideració d'acord als següents criteris:

- Implicació de l'alumnat, tant amb les presentacions dels seus treballs com amb l'escolta activa dels presentats pels altres alumnes.
- Adequació de les preguntes i comentaris: aportació d'idees, experiències, exemples, opinions, criteris...
- Intervencions per establir relacions entre idees i exemples, entre aportacions de distintes persones.
- Plantejament de preguntes, dubtes, qüestionaments que ajudin al grup a avançar.
- Treball en grup amb aprofitament del temps i recursos.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22023 - Reflexió i Innovació Educativa
Grup	Grup 11, 2S, Eivissa
Guia docent	H
Idioma	Català

El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir el treball havent d'esperar a la següent convocatòria per a la seva presentació.

Qualsevol activitat acadèmica que s'hagi de lliurar i presenti incorreccions ortogràfiques i gramaticals, d'estructura de continguts o una redacció inadequada, que dificulti la comprensió del contingut, serà qualificada negativament.

Exàmen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es tracta de la prova final de l'assignatura que consistirà en un examen escrit individual, en funció del desenvolupament de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Respondre adequadament a les preguntes plantejades a l'examen o prova escrita. Demostrar habilitats de comprensió, aplicació, anàlisi, síntesi i valoració crítica

Percentatge de la qualificació final: 50%

Anàlisi d'una bona pràctica

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Lligat al procés de pràctiques o al centre de treball, l'alumnat haurà de dur a terme un anàlisi d'una bona pràctica aportant evidències sobre elles. El format i els criteris d'elaboració de les presentacions es concretarà a l'inici de les classes. Aquestes bones pràctiques seran presentades a classe.
Criteris d'avaluació	Identificar bones pràctiques al centre pràctiques. Trobar la fonamentació teòrica i argumentar les diferències entre la bona pràctica i la innovació. Cercar i aportar evidències de bones pràctiques. A principi de curs s'especificaran els criteris d'avaluació.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Reflexió sobre el pla de millora/ Treball d'investigació

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà de dur a terme un treball d'anàlisi i reflexió sobre el pla de millora elaborat com a part de la memòria de pràctiques. Aquest treball serà presentat a classe. El treball d'investigació es concretarà a principi de curs i només serà dut a terme per l'alumnat que tinguin les pràctiques convalidades i no estigui treballant a un centre educatiu i que no faci el projecte de millora.
Criteris d'avaluació	Autoreflexió sobre el propi pla. Acceptació de mancances i redefinició del pla. Coavaluació per part dels companys. A principi de curs s'especificaran els criteris d'avaluació.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22023 - Reflexió i Innovació Educativa
Grup	Grup 11, 2S, Eivissa
Guia docent	H
Idioma	Català

Diari individual / Treball investigació

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	També lligat al pràcticum o al centre de treball. El format del diari es facilitarà a principi de curs amb el professorat de l'assignatura. Els diaris seran exposats a classe. El treball d'investigació es concretarà a principi de curs i només serà dut a terme per l'alumnat que tinguin les pràctiques convalidades i no estigui treballant a un centre educatiu i que no faci el diari.
Criteris d'avaluació	Descripció i anàlisi reflexiva i derivades de l'observació a l'aula i el centre de pràctiques. Qualitat de l'anàlisi, la interpretació i la fonamentació de processos d'ensenyament-aprenentatge. A principi de curs s'especificaran els criteris d'avaluació.

Percentatge de la qualificació final: 20%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Part de la bibliografia s'anirà especificant al llarg del curs

Bibliografia bàsica

Les lectures obligatòries es detallaran a l'inici del curs

Bibliografia complementària

- BOLÍVAR, A. (2000). *Los centros educativos como organizaciones que aprenden*. Madrid: Ed. La Muralla.
- CARBONELL, J. (2006) (1ª ed., 3ª imp.). *La aventura de innovar. El cambio en la escuela*. Madrid: Morata.
- COCHRAN-SMITH, M. y LYTLE, S.L. (2002). *Dentro/ fuera. Enseñantes que investigan*. Madrid: Akal.
- DARLING-HAMMOND, L. (2001). *El derecho de aprender. Crear buenas escuelas para todos*. Barcelona: Ariel.
- DIÓTIMA (2002). *El perfume de la maestra. En los laboratorios de la vida cotidiana*. Barcelona: Icaria.
- ESTEVE, O.; MELIEF, K.; ALSINA, A. (coord.) (2010). *Creando mi profesión. Una propuesta para el desarrollo profesional del profesorado*. Barcelona: Octaedro
- FULLAN, M. (2002). *Los nuevos significados del cambio en la educación* [The new meaning of educational change / Los nuevos significados del cambio en la educación.] (A. Solà, C. Sánchez Trans.). (1ª ed.). Barcelona: Octaedro, S.L.
- FULLAN, M. (2004). *Las fuerzas del cambio*. Madrid: Akal.
- HARGREAVES, A. (2001). *Aprender a cambiar : la enseñanza más allá de las materias y los niveles*. Barcelona: Octaedro.
- LIEBERMAN, A. Y MILLER, L (eds) (2003). *La indagación como base de la formación del profesorado y la mejora de la educación*. Barcelona: Octaedro.
- MARCELO, C. y otros (2001). *La función docente*. Madrid: Síntesis.
- MERIEU, P. (2005). *Carta a un joven profesor. Por qué enseñar hoy*. Barcelona: Graó.
- PÉREZ GÓMEZ, Á. I. (2007). Reinventar la escuela, cambiar la mirada. *Cuadernos de Pedagogía*, 368, 66-71.

Any acadèmic	2017-18
Assignatura	22023 - Reflexió i Innovació Educativa
Grup	Grup 11, 2S, Eivissa
Guia docent	H
Idioma	Català

PÉREZ GÓMEZ, Á. I. (2008). “¿Competencias o pensamiento práctico? La construcción de los significados de representación y de acción”. En J. Gimeno (Ed.), *Educación por competencias, ¿qué hay de nuevo?* (pp. 59-103). Madrid: Morata.

PERRENOUD, P. (2004). *Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar. Profesionalización y razón pedagógica*. Barcelona: Graó.

PIQUÉ, B.; COMAS, A.; LORENZO, N. (2010). *Estrategias de práctica reflexiva en la formación inicial de los maestros de educación infantil*. Barcelona: Graó.

POZO, J.I. y VV.AA. (2006). *Nuevas formas de pensar la enseñanza y el aprendizaje. Las concepciones de profesores y alumnos*. Barcelona: Graó.

RIVAS, M. (2000). *Innovación educativa. teoría, procesos y estrategias* (1ª ed.). España: Editorial Síntesis.

SANTOS GUERRA, M. Á. (2002) (3ª ed.). *La escuela que aprende*. Madrid: Morata.

SCHÖN, D. (1992). *La formación de profesionales reflexivos. Hacia un diseño de la enseñanza y el aprendizaje en las profesiones*. Barcelona: Paidós/MEC.

SCHÖN, D. A. (1998). *El profesional reflexivo. Cómo piensan los profesionales cuando actúan*. Barcelona: Paidós.

STENHOUSE, L. (1987). *La investigación como base de la enseñanza*. Madrid: Morata.

VAN MANEN, M. (2003). *Investigación educativa y experiencia vivida*. Barcelona: Idea Books.

VAN MANEN, M. (2004). *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona: Paidós.

ZABALZA, M. Á. (2000). Innovación en la enseñanza como mejora de los procesos y resultados de los aprendizajes: condiciones y dilemas. En A. ESTEBARANZ (Coord.), *Construyendo el cambio: perspectivas y propuestas de innovación educativa* (pp. 199-225). Sevilla: Universidad de Sevilla.

